

STRATEGIE PŘEDCHÁZENÍ A ŘEŠENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

Příčiny školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je problémem, jehož řešení vyžaduje náročnou práci s žákem, velmi často v součinnosti s rodinou žáka.

Školní neúspěšnost je obrazem i důsledkem individuálních rozdílů, jednak v osobnosti žáků (např. v úrovni a struktuře nadání, charakteru, zájmu o učení, v emotivitě, motivaci, harmoničnosti či disharmoničnosti osobnosti), jednak v oblasti jejich výkonnosti ve škole a v jejich rodinné výchově. Neprospěch je často způsoben souborem příčin, které je třeba dobře rozpoznat. Nejčastěji má na školní úspěšnost nebo neúspěšnost vliv:

- a) **osobnost dítěte** – speciální vzdělávací potřeby žáka (např. snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení, poruchy chování a jiné zdravotní komplikace)
- b) **odlišné kulturní prostředí a odlišné životní podmínky** (nepodnětné rodinné prostředí, žáci ohrožení sociálně nežádoucími jevy, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole - mezi kamarády, ve třídě, vztah s učitelem)

Řešení školní neúspěšnosti

V první řadě je nutné podrobit dítě kvalitní pedagogické, speciálně-pedagogické a případně psychologické diagnostice, aby byly odhaleny konkrétní příčiny školního neúspěchu. Diagnostika žakových možností, učebních stylů a vzdělávacích potřeb pak umožní nastavit vhodná podpůrná opatření.

Je potřeba reagovat včas tak, aby žák byl schopen nastavená podpůrná opatření akceptovat a produktivně zužítkovat.

Podpůrná opatření jsou volena individuálně na základě zjištěných vzdělávacích potřeb žáků. Jedná se zejména o:

- a) individuální přístup (motivace, akceptování osobního pracovního tempa, vhodné metody a formy práce)
- b) přímou intervenci učitele
- c) poskytování individuálních konzultací a doučování
- d) vypracování plánu pedagogické podpory
- e) vypracování IVP

Postup při řešení školní neúspěšnosti:

1. Práce se žákem
2. Zvýšená spolupráce s rodinou žáka
3. Práce se sociálním klimatem třídy

Rodiče jsou informováni o výsledcích vzdělávání svých dětí zápisy v žakovských knížkách, v rámci konzultačních hodin a rodičovských schůzek. V první fázi zde třídní učitel, popř. učitel daného předmětu, ve kterém žák neprospívá (vyučující vyhodnotí vývoj jako rizikový) informuje zákonného zástupce a společně se domluví na dalším postupu.

1. V případě, že zvolený model není funkční, TU domluví jednání s rodiči a žáky, kteří neprospívají
2. Je stanoven termín další schůzky, při které se vyhodnotí úspěšnost zvoleného postupu - za vyvolání jednání s rodiči a jeho koordinaci a realizaci odpovídá třídní učitel, popř. výchovný poradce.
3. Podle zájmu je možné využít individuální konzultaci žáka s výchovným poradcem (případně rodičů, žáka a VP) - diagnostika školní neúspěšnosti a poradenství (např. nastavení podpory při učení, zjištění učebních stylů).
4. Při vysoké absenci žáka se koná jednání s rodiči preventivně - TU, žák a rodič

5. Na závěr školního roku je v případě potřeby podpora vyhodnocena na společné schůzce s rodiči a žákem (případně v pololetí při ukončení podpůrných aktivit, pokud žák překoná obtíže).
6. V rámci sociálního klimatu třídy je také možné využít pozitivních sociálních vazeb v kolektivu, kdy si žáci v rámci třídy poskytují při výukových obtížích jednoduššího charakteru podporu vzájemně (žáci doučují své spolužáky).

Formy a metody práce využívané při předcházení a řešení školní neúspěšnosti:

Pro efektivitu poskytnutých podpůrných opatření jsou podstatné především formy a metody práce využívané učitelem, ke kterým patří zejména:

- podpůrný studijní plán, tj. stanovení přiměřeného obsahu učiva – učitel stanovuje obsah učiva určený k osvojení v rozsahu, který odpovídá žakovým vzdělávacím možnostem (intelektovým i sociálním).
- zadávání pravidelných úkolů vycházejících ze stanoveného obsahu učiva, tj. podpůrného plánu – zadání práce pro domácí přípravu - dílčí úkoly odpovídající žakovým vzdělávacím možnostem,
- možnost plnit zadané úkoly ve volných hodinách ve škole, možnost doučování
- užívání podpůrných aktivit – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu
- používání podpůrných pomůcek při samostatné práci – přehledy, tabulky, kalkulačky, nákresy, aj. dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu
- individuální práce se žákem v rámci individuálních konzultací i v rámci vyučovací hodiny – pomoc žákovi odstranit výrazné mezery v učivu, podpora při výuce při výkladu nového učiva
- domluva konzultačních hodin, kdy si učitel zve žáka na konkrétní termín v případě, že žák potřebuje opakovaně vysvětlit probírané učivo, učitel zve rodiče současně se žákem, aby je informoval o pravidlech práce, aby se s rodiči dohodl, jak mohou své dítě podpořit.

Při selhání všech výše zmíněných podpůrných opatření je nezbytné opakování ročníku.

V Golčově Jeníkově

1. 9. 2017